

**Ion
Ababii**

70 de ani

Personalitate multidimensională cu spirit creator, rectorul, profesorul universitar, academicianul, savantul, medicul Ion Ababii, prin activitatea sa transparentă, pe care o desfășoară cu multă dăruire și abnegație, denotă un devotament fervent pentru *Alma Mater*, fiind un fiu demn al neamului.

Omul potrivit la locul potrivit, prin fapte și realizări incontestabile, prin muncă asiduă a devenit o notorietate, o speranță împlinită a comunității universitare. Totul pentru binele și prosperarea *Alma Mater*, pentru fiecare student, profesor, angajat, pacient – aceasta este eterna chemare în activitatea rectorului Ion Ababii.

Din analiza realizărilor sale impunătoare se conturează imaginea unui specialist medic, savant și manager de elită, înalt apreciat de Ministerul Sănătății și comunitatea medicală din țară.

S-a născut la 11 februarie 1944 în satul Ochiul-Alb, raionul Drochia, într-o familie de oameni harnici și buni gospodari. Studiile și le-a făcut în renumita școală medie de cultură generală din satul Baraboi, după absolvirea căreia, în 1960, a fost înmatriculat la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău.

A debutat în profesie la Spitalul Raional din Strășeni, inițial în calitate de medic internist, ulterior și-a ales ca arie de activitate, otorinolaringologia pediatrică.

Grație calităților sale deosebite de cercetător științific, în 1969 a fost înmatriculat în doctoratură la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Otorinolaringologiei din orașul Moscova, Federația Rusă.

În 1973 și-a finalizat cu succes programul științific, susținând teza de doctor în științe medicale cu tema: „Etiologia, clinica și funcția scoarței glandei suprarenale în tratamentul complex al laringotraheitelor stenozante acute la copii”. Acest studiu a deschis noi abordări în tratamentul unei dintre cele mai grave patologii în otorinolaringologia pediatrică.

Între anii 1972-1983 a exercitat obligațiile de asistent universitar la catedra Otorinolaringologie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. În această funcție s-au manifestat din plin calitățile sale de iscusit clinician și talentat pedagog, contribuind substanțial la tratamentul micilor pacienți cu laringotraheite acute stenozante.

Din 1983 până în 1985 își face studiile în postdoctorat la același Institut de Cercetări Științifice în Domeniul Otorinolaringologiei din Moscova. Aici a reușit să cristalizeze o nouă direcție în medicină, stabilind mecanismele și căile de formare a proceselor recidivante și cronicale ale organelor ORL la copii și elaborând metode de prognoză a acestor afecțiuni. Cercetările științifice în acest domeniu s-au finalizat în 1986, cu susținerea tezei de doctor habilitat în medicină cu tema: „Afecțiunile inflamatorii recidivante ale urechii medii și ale căilor respira-

torii superioare în copilăria precoce (diagnosticul, tratamentul, profilaxia și prognozarea)”. Rezultatele acestui studiu au o valoare științifică și practică deosebită prin rolul lor în profilaxia cronicizării afecțiunilor organelor ORL la copii.

Din 1985 deține postul de conferențiar universitar, în 1987 prin concurs este ales șef al Catedrei de otorinolaringologie, iar în 1989 i se conferă titlul științifico-didactic de profesor universitar.

Între anii 1989-1994 exercită funcția de prorector pentru activitate clinică și instruire postuniversitară. În această perioadă, în comun cu reprezentanții Ministerului Sănătății, elaborează regulamentul despre bazele clinice universitare și statutul juridic de formațiune clinică pentru catedrele medico-biologice. Ultimul a contribuit la implementarea realizărilor științifice ale catedrelor fundamentale în acordarea asistenței medicale populației.

Pentru merite deosebite în dezvoltarea științei și practicii medicale, în 1993, a fost ales membru corespondent, iar în 2000 – membru titular al Academiei de Științe a Moldovei.

În 1994, profesorul universitar Ion Ababii, prin concurs, este ales, unanim, în funcția de rector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În 2005 este numit ministru al sănătății și protecției sociale, iar din aprilie 2008 până în prezent exercită funcția de rector al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Adept al metodelor și formelor moderne de instruire a cadrelor de medici și farmaciști, este unul dintre inițiatorii și promotorii implementării în Universitate a celei mai eficiente forme de studii postuniversitare – rezidențiatul și a Concepției de instruire continuă universitară și postuniversitară a cadrelor de medici și farmaciști. Au fost elaborate noi planuri și programe analitice de instruire universitară și postuniversitară, racordate la cerințele OMS și standardele educaționale europene și mondiale; s-au perfecționat metodele și formele de instruire și evaluare a cunoștințelor și abilităților practice; s-a lucrat în direcția obiectivizării și transparenței în aprecierea cunoștințelor, prin implementarea testării, inclusiv a programului automatizat Test-Editor. Au fost editate manuale și materiale didactice elaborate de profesorii universității; s-a reînnoit fondul de publicații al bibliotecii; a crescut vertiginos informatizarea procesului de instruire, s-au creat posibilități de acces prin Internet la datele informaționale internaționale, poșta electronică etc.

O preocupare deosebită a profesorului Ion Ababii, concomitent cu păstrarea cadrului profesoral-didactic cu mare experiență, este creșterea potențialului intelectual al USMF, pregătirea cadrelor științifico-didactice tinere. A obținut realizări impunătoare în relațiile internaționale ale Universității cu Centrele Universitare și Științifice din România, Ucraina, SUA, Franța, Germania, Italia, Olanda, Polonia, Cehia, Israel, India etc., inclusiv în baza acordurilor de colaborare.

În condițiile social-economice dificile, de comun cu întreaga comunitate academică, a reușit să mențină și să dezvolte patrimoniul universitar, a creat condiții de activitate în învățământ și cercetare științifică, precum și de trai pentru tineretul studios și salariați.

Universitatea a susținut cu succes acreditarea națională în 2001 și 2007, a fost evaluată de structuri internaționale în 2001 și 2005.

Actualmente, întreaga activitate universitară se desfășoară în conformitate cu Strategia de dezvoltare a Universității pentru perioada 2011-2020 ca parte integrantă a Programului de

dezvoltare a învățământului superior medical din Republica Moldova, elaborat de Ministerul Sănătății și aprobat de Guvern.

Cu același devotament și dăruire a activat academicianul Ion Ababii și în funcția de ministru al sănătății. Din inițiativa și cu suportul ministrului Ion Ababii a fost elaborată Politica Națională de Sănătate și Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate în Republica Moldova. S-au întreprins măsuri concrete de amplificare a calității serviciilor medicale prin implementarea standardelor internaționale, armonizarea legislației, conform cerințelor Uniunii Europene. S-a optimizat sistemul de asistență medicală primară pentru sporirea accesului populației la servicii medicale.

A fost inițiată reforma sectorului spitalicesc de asistență medicală prin promovarea unui sistem de spitale, în special, prin dezvoltarea spitalelor de performanță. Din creditul Băncii Mondiale și cu finanțarea Băncii Consiliului Europei a fost inițiat proiectul de modernizare a Spitalului Clinic Republican, care se află în proces de implementare.

S-a majorat bugetul consolidat al sistemului de sănătate prin mărirea volumului fondului asigurărilor obligatorii în medicină, grație creșterii contribuțiilor de asigurare.

S-a început implementarea mecanismului de oferire a facilităților tinerilor specialiști, repartizați în localitățile rurale și centrele medicale raionale. În conformitate cu standardele europene s-a inițiat promovarea mecanismului de organizare a concursului pentru ocuparea posturilor de manageri de nivel mediu și top-manageri în sistemul de sănătate. A început reconstrucția centrelor de sănătate în zonele rurale, dotarea lor cu utilaj modern și asigurarea cu medicamentele necesare.

În reformarea sistemului de sănătate s-a realizat o conlucrare semnificativă a Ministerului Sănătății cu societatea civilă și partenerii internaționali, în special, cu Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional. A fost creat mecanismul de coordonare a asistenței externe, care până în prezent aduce rezultate importante.

Fiind în funcția de ministru, Ion Ababii, concomitent, a fost și membru al Comitetului Executiv al Organizației Mondiale a Sănătății. Acest fapt a facilitat recunoașterea Republicii Moldova și a sistemului național de sănătate pe plan internațional.

În întreaga activitate multilaterală și complexă a profesorului Ion Ababii, munca științifică a avut întotdeauna un statut prioritar.

De-a lungul timpului, în vizorul cercetărilor și investigațiilor sale, s-au focalizat următoarele probleme și direcții științifice: patologia organului auditiv; imunologia clinică; amigdalita cronică; sinuzitele recidivante și cronice; papilomatoza laringelui; chirurgia funcțională endoscopică a nasului, sinusurilor paranasale și a laringelui; audiologia și protezarea auditivă; laringotraheobronșita striduloasă la copii; medicina regenerativă ș. a.

Este autor a peste 500 de lucrări științifice și didactice, dintre care 8 monografii, 4 manuale, 30 de îndrumări metodice, peste 35 de invenții etc. De asemenea, are la activ mai multe inovații, destinate ameliorării procesului instructiv, metodic și curativ. Sub conducerea profesorului Ion Ababii au fost susținute 12 teze de doctor și doctor habitat în medicină. Actualmente, încă două teze de doctor habilitat se află în curs de finalizare.

Este fondatorul și conducătorul unei școli științifice contemporane de otorinolaringologie pediatrică, care studiază și implementează cele mai eficiente metode de diagnostic și tratament, inclusiv chirurgia funcțională endoscopică în afecțiunile organelor ORL. Inițiativele sale privind necesitatea de amplificare a procesului științific au condus la crearea, în 1991, a Laboratorului de cercetări științifice pe probleme de otorinolaringologie pediatrică.

Pentru merite științifice deosebite și contribuție substanțială la dezvoltarea otorinolaringologiei, academicianul, savantul Ion Ababii a fost ales membru de onoare al Academiei Medicale din Polonia; membru al Academiei ORL – BMF din Rusia; Societății Rinologilor din Rusia; Academiei de Științe din Finlanda; Academiei ORL din SUA și altele.

Spirit inovator, cu o capacitate de muncă deosebită, o disciplină exemplară și un înalt profesionalism dublat cu stimă și corectitudine față de colegii de breaslă – Ion Ababii se bucură de o mare autoritate printre specialiștii otorinolaringologi din țară.

În calitatea sa de Președinte al Asociației științifico-practice a otorinolaringologilor din Republica Moldova, contribuie la perfecționarea profesională a specialiștilor otorinolaringologi, menține relații de colaborare cu societățile științifice similare din alte țări.

Este dificil să cuprinzi întregul spectru al activității profesorului universitar Ion Ababii. La fel de greu este să etalezi toate calitățile sale umane.

Posedând o capacitate inepuizabilă de muncă și o energie mobilizatoare, prin vocație și-a afirmat excelența în știință, competența și talentul de manager iscusit, fiind creator de concepții și sistematizator de idei, este un organizator abil și perseverent. Realizările personale le identifică cu realizările Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Pentru merite marcante în activitatea multilaterală și complexă, rectorul Ion Ababii a fost decorat cu înalte distincții guvernamentale și internaționale: Ordinul „Prietenia Popoarelor”, „Ordinul Republicii”, titlul onorific „OM emerit al Republicii Moldova”, Medalia de Aur „Albert Schweitzer”, Marea Medalie de Aur „Albert Schweitzer”, Distincția Internațională „Socrate”, „The Name in Science” (Oxford), titlul onorific „Doctor Honoris Causa” al universităților de profil din România, Ucraina, Austria și multe altele.

Pentru merite deosebite în dezvoltarea științei autohtone și pentru studiul „Transplantarea de țesuturi și celule”, domnul Ion Ababii a primit înalta distincție de stat Premiul Național 2013 în medicină.

Stimate Domnule Rector, Ministerul Sănătății, întreaga comunitate medicală din țară, Vă felicită cordial cu ocazia frumosului jubileu, dorindu-vă sănătate și liniște sufletească, noi urcușuri și realizări. Să Vă bucurați de toată recunoștința discipolilor, colegilor, prietenilor, să contribuiți cu același entuziasm și ardoare la instruirea noilor generații de medici și farmaciști.

La mulți ani!

Andrei Usatii, doctor în medicină, conferențiar universitar
Ministrul Sănătății al Republicii Moldova